

– маркетинговий контроль и аудит деятельности технопарка, проверка полученных результатов и корректировка с тактическими планами маркетинговой деятельности.

Выводы данного исследования. Деятельность таких новых хозяйственно-территориальных образований, как технопарки, требует пристального внимания. Зарубежный опыт показывает, что они могут существенно влиять на формирование инновационной инфраструктуры на разных иерархических уровнях. В современной экономике Украины существуют барьеры, препятствующие развитию сети технопарков. Для их преодоления требуется прежде всего осмысление проблем, связанных с формированием и эффективным функционированием технопарков в сложившейся социально-экономической ситуации.

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» // Верховна Рада України : Закон від 16.07.1999 р. № 991-XIV (поточна редакція станом на 05 груд. 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших законів України» // Верховна Рада України : Закон від 12.01.2006 р. № 3333-ГУ (за станом на 01 червня 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3333-15>.
3. Романец І.В. Удосконалення національної моделі технологічних парків України / І.В. Романець // Регіональна бізнес-економіка та управління. 2013. – № 3(39). – С. 31–38.
4. Мазур А.А. Технологічні парки України / А.А. Мазур, С.В. Пустовойт // Наука та інновації. 2013. – № 3. – Т. 9. – С. 59–72.
5. Рейтинг глобальної конкурентоспособности. World Economic Forum, 2014. The Global Competitiveness Report 2014–2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index/info>.
6. Соловйов В.П. Технологічні парки в Україні: від вихідної концепції – до реальної практики / В.П. Соловйов // Наука та наукознавство. 2014. – № 1. – С. 15–20.
7. Технологічні парки: світовий та український досвід / За ред. Д.В. Табачника, О.А. Мазура. – К. : ТП ІЕЗ, 2004. – 248 с.

УДК 338

Гудзь Ю.Ф.

*кандидат економічних наук, докторант
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ

У статті відображено теоретичні основи сутності фінансового потенціалу переробних підприємств. Визначено місце фінансового потенціалу в економічному потенціалі підприємства. Проведено обґрунтування впливу факторів на формування фінансового потенціалу підприємства. Досліджено практичні й методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу переробного підприємства та умов його формування. Узагальнено показники оцінки фінансового потенціалу переробних підприємств.

Ключові слова: фінансовий потенціал, методика оцінки фінансового потенціалу, переробні підприємства.

Гудзь Ю.Ф. ФИНАНСОВЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ АПК И МЕТОДЫ ОЦЕНКИ

В статье отражены теоретические основы сущности финансового потенциала перерабатывающих предприятий. Определено место финансового потенциала в экономическом потенциале предприятия. Проведено обоснование влияния факторов на формирование финансового потенциала предприятия. Исследованы практические и методические аспекты оценки финансового потенциала предприятия и условий его формирования. Обобщены показатели оценки финансового потенциала.

Ключевые слова: финансовый потенциал, методика оценки финансового потенциала, перерабатывающие предприятия.

Gudz Y.F. THE FINANCIAL POTENTIAL OF PROCESSING AGRICULTURAL ENTERPRISES AND THE METHODS OF EVALUATION

The place of financial potential in the economic potential of the enterprise. A study of influence of various factors on the formation of the financial potential of the enterprise. Practical and methodological aspects of enterprise financial potential assessing and the conditions of its formation are considered. Indicators of assess the financial potential are generalized.

Keywords: financial potential, methods of the financial potential assessment, processing agricultural enterprises.

Постановка проблеми. Становлення ринкової економіки, поява фінансових та продовольчих ринків для переробної промисловості АПК зумовлюють необхідність проведення такого важливого напряму аналітичної роботи, як оцінка фінансового потенціалу переробних підприємств. Фінансовий потенціал підприємства складається з власних, залучених і запозичених ресурсів. Ефективне і раціональне їх використання дає змогу говорити про фінансову стійкість підприємства та появу експортних можливостей виходу на світові ринки. Тому виникає проблема пошуку таких методів і технологій оцінки фінансового потенціалу підприємства, які дозволять

виявити потенційні можливості й резерви, виробити ефективні стратегії розвитку та встановити ознаки, які свідчать про наявність відхилень і недоліків у діяльності суб'єктів господарювання АПК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні методи дослідження фінансового потенціалу підприємств розглянуто у працях таких вітчизняних вчених, як О.Я. Базілінська [1], Б.Є. Бачевський [2], М.М. Бердар [3], Б. Колас [4], Г.А. Крамаренко [5], Л.О. Омелянович [6] та інші. Проте, незважаючи на значне коло практичних, методичних, теоретичних досліджень із цієї проблематики, аналіз літератури з даної теми виявив відсутність єдиного трактування

сутності фінансового потенціалу та єдиного підходу до проведення його оцінки, залишаючи дискусійні моменти для подальшого дослідження. Тому існує необхідність глибоких наукових досліджень із приводу уточнення сутності фінансового потенціалу як економічної категорії, пошуку нових методів його оцінки, технологій вияву фінансових резервів підприємств, що зумовлює актуальність обраної теми.

Метою даної роботи є визначення сутності «фінансового потенціалу» як економічної категорії, методів і методик оцінки фінансового потенціалу переробних підприємств та його резервів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Один із важливих секторів економіки України, який бере участь у формуванні продовольчої безпеки держави та її експортного потенціалу, – це переробна промисловість АПК. Агропромисловий комплекс є складовою частиною економіки України, де виробляється життєво важлива для суспільства продукція й зосереджено величезний економічний потенціал. Розвиток агропромислового комплексу у вирішальній мірі визначає стан всього народногосподарського потенціалу, рівень продовольчої безпеки держави, а також соціально-економічну обстановку в суспільстві.

Проблема фінансового забезпечення є актуальною для переробних підприємств АПК особливо в сучасних умовах. Продуктивність старих переробних підприємств, що збереглися ще від радянських часів, скоротилася удвічі, оскільки жодної реструктуризації цих підприємств не відбулося, незважаючи на зменшення попиту на їхню продукцію через те, що споживачі дедалі більше почали віддавати перевагу імпорту. Як не дивно, але більш продуктивні вітчизняні переробні підприємства виявилися найменш рентабельними відповідно до світових стандартів і, загалом, не змогли здобути відповідне місце на світовому ринку. Тому в Україні має місце експорт сільськогосподарської продукції за кордон без глибокої переробки сировини. Для України корисним і важливим є досвід Нідерландів, які протягом тривалого часу перебувають на другому місці у світі за експортом продукції агропромислового комплексу, та Франції (3-4 місце), де у структурі експорту домінує не сировина, а продукція харчової промисловості з глибоким ступенем переробки.

Україна як член ФАО ООН включена до системи «Глобалагро», яка визначає планування виробництва продовольства і його розподіл у глобальному вимірі для задоволення потреб людства у продуктах харчування на рівні, який забезпечуватиме нормальний інтелектуальний та фізичний розвиток будь-якої людини у будь-якому регіоні чи країні світу, згідно з встановленими нормами [7, с. 88].

Будь-яке переробне підприємство АПК має шанси на розвиток лише у тому випадку, коли воно виконує свою функцію у «Глобалагро». Розуміння глобальної трансформації, як вказує М. Кастельс, вимагає і можливо більш глобальної перспективи (у рамках досвіду і знань суб'єкта) [8, с. 88].

Основною проблемою розвитку переробних підприємств сьогодні є повільне оновлення технічної бази при високому ступені зносу основних виробничих фондів. У таких умовах фінансово-інвестиційні можливості підприємства визначають перспективи його інноваційного розвитку та можливості забезпечення і підтримки необхідного рівня конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Лише за умови розробки ефективного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства можлива його адаптація до постійних змін

внутрішнього та зовнішнього середовища на основі забезпечення виробничої і фінансової гнучкості, обґрунтованої достатнім рівнем фінансових можливостей та наявністю реальних перспектив фінансового розвитку.

В економічній літературі існує велика кількість визначень фінансового потенціалу різних у трактуванні, але схожі за суттю. Термін потенціал походить із латинської мови й означає приховані можливості, що у виробничій практиці завдяки деяким зусиллям можуть перейти в реальну дійсність.

Велика радянська енциклопедія трактувала «потенціал» як «...засоби, запаси, джерела, що є в наявності і що можуть бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення певної мети, здійснення плану; рішення будь-якого завдання; можливості окремої особи, суспільства, держави в певній області» [9].

П.А. Фомін і М.К. Старовойтов дають таке визначення: «фінансовий потенціал підприємства – це відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату» [10, с. 81].

З позиції прав власності розрізняють фінансовий потенціал держави, фінансовий потенціал юридичних осіб, фінансовий потенціал населення; в залежності від часу відтворення – фінансовий потенціал накопичений у попередні роки і поточний фінансовий потенціал [2, с. 392].

Також виділяють широке поняття фінансового потенціалу, що відображає усю сукупність економічних активів, які мають вартісну основу і здатні виступати джерелом фінансових засобів у результаті їх реалізації, застави, оренди тощо [11, с. 267].

Ще одну інтерпретацію фінансового потенціалу пропонує Т. Паєнко [12, с. 96]. Він вважає, що фінансовий потенціал – це сукупність фінансових ресурсів, спрямованих на реалізацію і нарощування економічного потенціалу з метою максимізації прибутку.

О. Соколов доводить, що фінансовий потенціал – це наявність фінансових можливостей підприємства для інвестування коштів у поточну діяльність, перспективний розвиток та нарощування його виробничого потенціалу [13, с. 23].

Більш повну характеристику фінансового потенціалу можна знайти у О. Белова. Він вказує, що фінансовий потенціал – це сукупність фінансових спроможностей та можливостей, які має в своєму розпорядженні підприємство. При цьому він конкретизує: спроможності – це всі його фінансові ресурси, а можливості – це, по-перше, механізм, який забезпечує їх використання для досягнення певної мети, по-друге, це ті напрями, «двері», які відкриті для підприємства з даним потенціалом [14, с. 24-29].

Таким чином, виходячи з вищевикладеного, ми визначаємо фінансовий потенціал як фінансові ресурси, з приводу яких виникають відносини на підприємстві з метою досягнення його ефективного функціонування (високих показників, ліквідності, прибутковості, платоспроможності, стійкості та інших фінансових показників). Аналіз різних трактувань категорії «фінансовий потенціал» дозволяє визначити, що основною метою його оцінки є визначення використовуваних ресурсів та їх застосування для досягнення максимально можливого ефективного рівня функціонування підприємства (табл. 1).

Внаслідок проведеного дослідження ми окреслили такі ключові моменти, які включає у себе велика кількість трактувань сутності фінансового потенціалу для переробного підприємства:

- включає у себе резерви фінансових ресурсів як наявних, так і прихованих;
- передбачає сукупність певних можливостей та здатностей підприємства, що можуть бути реалізовані за певних умов;
- передбачає підвищення за його рахунок стійкості та конкурентоспроможності підприємства;
- фінансовий потенціал є ширшим поняттям, ніж фінансові ресурси, оскільки включає у себе останні;
- передбачає досягнення певного позитивного результату внаслідок його використання, як правило це фінансовий результат;
- передбачає мобілізацію наявних фінансових ресурсів для забезпечення ефективності функціонування підприємства.

Ще одним важливим моментом формування фінансового потенціалу є сукупність факторів внутрішнього та зовнішнього середовища для переробних підприємств, що постійно впливають на фінансовий потенціал зокрема. Фінансовий потенціал варто розглядати не як ізольований елемент підприємства, а як елемент, що впливає на його розвиток, з усіма факторами внутрішнього і зовнішнього середовища.

Важливою характеристикою фінансового потенціалу є розгляд його у динаміці, оскільки основним чинником його дестабілізації є саме зовнішнє середовище функціонування підприємства. Саме тому варто прийняти до уваги те, що рівень фінансового потенціалу залежить від наявності власних фінансових ресурсів та умов доступу до фінансових ресурсів, що можуть бути залучені підприємством із зовнішнього середовища. Варто відзначити, що фінансовий потенціал необхідно поділяти на короткостроковий та довгостроковий, оскільки періоди його існування відрізняються, що пояснюється виникненням у довгостроковому періоді більшої кількості факторів впливу і ризику, які мають тенденцію до негативних впливів на рівень фінансового потенціалу у довгостроковому періоді.

Варто зазначити, що для ефективного формування і використання фінансового потенціалу необхідно взяти до уваги також і людський фактор, а саме підприємницькі здібності. На нашу думку, на будь-якому підприємстві необхідно адекватно оцінювати поточні та перспективні фінансові можливості й перетворювати вхідні ресурси в економічні та фінансові блага. Це є завданням керівника підприємства, який за умови наявності високого рівня підприємницьких здібностей зможе максимально задовольнити потреби організації в умовах постійного динамізму підприємницького середовища.

На формування фінансового потенціалу також впливає і система управління підприємством. Якщо підходити до даного аспекту з точки зору ефективності, то при неефективному, несистемному управлінні підприємством втрачаються також й елементи фінансового потенціалу, які у недалекому майбутньому могли б бути визначальними для розвитку організації.

У науковій літературі багато уваги приділяється термінологічному аспекту і майже відсутні розробки оцінки рівня потенціалу підприємства. Жодне визначення не можна вважати «довершеним». Вагомим недоліком є також ігнорування його перспективної компоненти.

Виокремлюють такі етапи технології оцінки фінансового потенціалу підприємства [7, с. 43-45]:

1. На першому етапі проводиться оцінка поточного фінансового стану підприємства. Показники порівнюють із аналогічними показниками інших підприємств, які належать до того ж сектора економіки.
2. На другому етапі розглядають показники ефективності роботи підприємств. Розраховують рівні рентабельності як стосовно активів фірми, так і стосовно обсягу реалізованої продукції і наданих послуг.
3. На наступному етапі більш глибоко вивчають структуру капіталу фірми. Може бути встановлено співвідношення між величиною акціонерного капіталу й загальною сумою активів підприємств.

Таблиця 1

Трактування поняття «фінансовий потенціал» вітчизняними вченими

№ п/п	Визначення поняття «фінансовий потенціал»	Автор
1.	Це сукупні фінансові можливості, які перетворюються на фінансові ресурси.	А.Е. Атаєва [15]
2.	Це рушійна сила, необхідна для переведення сконцентрованих на підприємстві ресурсів із статичного стану в динамічний, що забезпечує максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства.	В. Бикова [16, с. 56]
3.	Це потенційні розміри доходів із урахуванням параметрів резервів, які не використовуються, неврахованих надходжень і втрат у результаті впливу різних факторів ризику.	Е.В. Боровикова [17]
4.	Це характеристика фінансового положення та фінансових можливостей підприємства.	В. Ковальов [18]
5.	Фінансовий потенціал розвитку підприємства – сукупність наявних фінансових ресурсів, можливостей системи щодо їхнього залучення та ефективного управління для досягнення тактичних цілей і стратегічної мети підприємства – максимізації вартості підприємства в довгостроковому періоді.	В.О. Кунцевич [19, с. 123-124]
6.	Фінансовий потенціал відображає не лише наявні фінансові ресурси, а й їхні резерви, котрі можуть бути використані за певних умов.	С.В. Онишко [20, с. 67-68]
7.	Це сукупність фінансових спроможностей і можливостей підприємства.	Ю.О. Путятін [21]
8.	Це сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, що можуть бути мобілізовані та реалізовані фінансовою системою за певних умов для забезпечення сталих темпів економічного зростання у визначений період.	В. Свірський [22, с. 50]
9.	Фінансовий потенціал за своєю сутністю є ширшим, ніж фінансові ресурси і включає в себе останні.	П.А. Стецюк [23, с. 130]
10.	Це обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, що ними воно може розпоряджатися для здійснення поточних і перспективних витрат.	О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк [24, с. 169]
11.	Це відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату. Також його можна визначити як «... характеристику фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності».	П.А. Фомін, М.К. Старовойтов [10]

Систематизовано автором

4. На останньому етапі встановлюється система показників, які відображають якість цінного паперу.

Основним інструментом для оцінки фінансового потенціалу служить фінансовий аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні й зовнішні відносини аналізованого об'єкта, а потім за його результатами прийняти обґрунтовані рішення [25, с. 392].

До найпростіших методів оцінки фінансового потенціалу, які можна постійно використовувати на переробних підприємствах, відносять:

– Горизонтальний аналіз. Сутність його полягає в побудові аналітичних таблиць, у яких абсолютні показники доповнюються відносними темпами зростання. Варто зауважити, що цінність результатів горизонтального аналізу істотно знижується в умовах інфляції.

– Вертикальний аналіз. Зображує структуру засобів підприємства та їх джерел.

– Коефіцієнтний аналіз – інтегральна рейтингова оцінка фінансового потенціалу підприємства, обчислення основних коефіцієнтів (фінансової незалежності, загальної ліквідності, самофінансування).

– Експрес-аналіз – поточний аналіз на основі основних показників [2, с. 328].

Горизонтальний і вертикальний аналіз взаємодоповнюють один одного. Аналіз, здійснений за допомогою коефіцієнтів, дозволяє оцінювати як поточне, так і в деякій мірі перспективне майнове і фінансове становище підприємства. Важливість експрес-аналізу обумовлена тим, що не завжди є можливість провести всебічний, детальний, поглиблений аналіз, адже досить часто виникає необхідність саме в оперативній, оглядової оцінці фінансового стану. Тому велика роль відводиться експрес-аналізу, який дозволяє швидко та своєчасно отримати основну інформацію необхідну для прийняття оперативних управлінських рішень.

Варто зазначити, що в наукових дослідженнях і в практиці діяльності вітчизняних переробних підприємств відсутні єдині підходи до оцінки фінансового потенціалу.

Методики, які пропонуються, здебільшого достатньо складні і не можуть використовуватися звичайними економістами-практиками та бізнесменами для планування своєї економічної діяльності. Існуючі методики не мають свого програмно-інформаційного вираження. У таблиці 2 розглядаються основні методи оцінки потенціалу, які можна використати як для оцінки фінансового потенціалу, так і сукупного економічного потенціалу переробного підприємства.

Таблиця 2

Методи оцінки потенціалу переробних підприємств

Назва методу	Сутність методу
Ресурсно-регресійний метод оцінки потенціалу	Передбачає використання кореляційно-регресійних моделей, що дозволяють описати залежність кінцевих результатів виробничо-господарської діяльності від зміни окремих чинників і умов. Цей метод дозволяє оцінювати вплив структурних змін потенціалу, визначити нормативи віддачі ресурсів, виявляти внесок окремих ресурсів у формування потенціалу.
Метод побудови залежностей «витрати – ефективність»	Доцільно використовувати, коли потенціал втілений у вигляді декількох можливих проектів розвитку підприємства. На основі використання цього методу створюється можливість визначення потенційних можливостей підприємства при зміні рівня того чи іншого ресурсу.
Параметричний метод	Полягає у здійсненні оцінки потенціалу підприємства за обраним критерієм і побудові залежності «витрати – ефект» з наступним зіставленням її рівня з необхідним цільовим рівнем, який сприяє або збільшенню потенціалу, або веде до зниження цільової установки. Отже, використання цього методу дозволить визначити параметри економічного потенціалу й порівняти їх значення з відповідним рівнем.
Метод грошової оцінки елементів потенціалу	Стосується визначення ресурсів підприємства, що мають грошове втілення. Крім того, використання показників у межах методу дозволить прослідкувати в динаміці залежність ефективності використання потенціалу підприємства і рівень отриманого доходу, що дасть можливість охарактеризувати систему стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємства.
Індексний метод	Спрямований на доведення базової вартості ресурсів підприємства до сучасного рівня за допомогою індексу (низки індексів) зміни цін із відповідних ресурсів за відповідний період. Використання цього методу спирається на уявлення про комплексний характер явища, яке вивчається, що втілюється, зокрема у взаємозв'язках і взаємообумовленості окремих ознак. Його перевагою є отримання можливої оцінки динаміки ринкової вартості підприємства та позиції відносно конкурентів. Крім того, наведений інструментарій передбачає облік наявних ресурсів, що використовуються у виробничо-господарській діяльності.

Досліджено автором

Таблиця 3

Недоліки методів оцінки потенціалу переробних підприємств

Назва методу	Недоліки методу
Ресурсно-регресійний метод оцінки потенціалу	Його використання обмежене фінансово-економічними умовами, в яких функціонує конкретне підприємство, тобто наведений інструментарій і отримані результати не мають узагальненого характеру.
Метод побудови залежностей «витрати – ефективність»	Використання методу потребує розробки альтернативних проектів розвитку підприємства для проведення їх порівняння, що призводить до певних ускладнень, пов'язаних із зростанням як вартості досліджень, так і використання відповідних ресурсів.
Параметричний метод	Виникають проблемні питання, пов'язані із визначенням нормативного рівня, який, як правило, оцінюється з використанням думок експертів, що мають суб'єктивний характер.
Метод грошової оцінки елементів потенціалу	Недоліки методу грошової оцінки елементів потенціалу полягають у формальному визначенні ресурсів у грошовому еквіваленті, що дозволяє охарактеризувати лише масу ресурсів і частково їх структуру, тоді як можливості підприємства залишаються поза цариною досліджень.
Індексний метод	Не завжди є можливість отримання достовірних результатів щодо визначення індексів «немайнових» ресурсів (інформації, ідей, технології тощо).

Досліджено автором

Доцільно зауважити, що кожен із методів має як позитивні, так і негативні сторони, тому, щоб мати можливість різнобічно оцінити стан підприємства, їх потрібно використовувати в комплексі. Але, як було раніше зауважено, кожен із наведених методів має свої недоліки (табл. 3). Однак в умовах фінансово-економічної невизначеності (економічних і військово-політичних потрясінь на сході країни та окупації російськими військами Криму) дати цілісну оцінку фінансовому та сукупному економічному потенціалу підприємств і провести порівняльний аналіз у просторі та часі з метою прийняття ефективних управлінських рішень є досить складним завданням. У зв'язку з цим є потреба здійснення розрахунку комплексної оцінки явищ і процесів, що вивчаються. Це пов'язано з їх багатогранністю і неоднозначністю, а також необхідністю узагальнення інформації щодо досліджуваних явищ.

Літературні джерела свідчать про формування і розвиток трьох напрямків методики оцінки потенціалу [26, с. 11-17]: ресурсний, який розглядає потенціал як певний рівень наявних фінансових ресурсів (проте наявний обсяг ще не є гарантією досягнення результату); результативний – визначає фінансовий потенціал підприємства за спроможністю виробляти певний обсяг чи рівень позитивного результату; результативно-ресурсний підхід містить у собі інструменти обох попередніх підходів.

Висновки з проведеного дослідження. Фінансовий потенціал є складною економічною категорією, елементи якої взаємопов'язані та взаємообумовлені. Кожен із елементів залежить від рівня розвитку переробного підприємства, конкурентної позиції, можливості залучення й поєднання окремих видів джерел фінансування, ефективності системи управління. Оцінка фінансового потенціалу переробних підприємств – необхідний етап стратегічного аналізу та управління. Запропоновані методики розрахунків як правило охоплюють всі основні процеси на переробних підприємстві, які відбуваються в різних функціональних сферах внутрішнього середовища. У результаті забезпечується системний підхід до оцінки переробного підприємства і його потенціалу, який дозволить виявити сильні та слабкі сторони, а також створити на цій основі комплексний план перспективного розвитку. З цією метою можна запропонувати кожному переробному підприємству сформулювати власну стратегію управління фінансовим потенціалом.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : [навч. посіб.] : рекомендовано М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. / О.Я. Базилінська. – [2-ге вид.]. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
2. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник / І.В. Заблудська, О.О. Решетняк. – К. : ЦУЛ, 2009. – 400 с.
3. Бердар М.М. Фінанси підприємств : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М.М. Бердар. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
4. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия / Б. Коласс. – М. : Финансы ; ЮНИТИ, 2007. – 576 с.
5. Крамаренко Г.О. Финансовый анализ : підручник / О.Є. Чорна. – К. : ЦУЛ, 2008. – 392 с.
6. Омелянович Л.О. Развитие финансовой инфраструктуры малого предпринимательства : [монографія] / Л.О. Омелянович, К.В. Богун. – Донецьк : [ДонНУЕТ], 2011. – 205 с.
7. Саблук П.Т. та ін. Глобалізація і продовольство : монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Білорус, В.І. Власов. – К. : ННЦІАЕ, 2008. – 632 с.
8. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс ; Пер. с англ. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
9. Большая Советская Энциклопедия [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://e-libra.ru/read/184214-bolshaya-sovetskaya-yenciklopediya-sl.html>.
10. Фомин П.А., Старовойтов М.К. Особенности оценки производственного потенциала промышленных предприятий: Библиотека экономиста: бизнес планирование, бюджет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.cis2000.ru/1/37_1_1.shtml – 81к.
11. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства // Вісник ХНУ. Економічні науки. – 2012. – № 4. – С. 267-274.
12. Паенко Т.В. Налоговое регулирование в контексте формирования финансового потенциала на предприятии / Паенко Т.В. // Бизнес-информ. – 2009. – № 9. – С. 96-98.
13. Соколов А.В. Потенциал промышленного предприятия: оценка и управление с системных позиций / автореф. дис. ... на соискание ученой степени канд. экон. наук : спец. 01.03.04 «Экономика» / А.В. Соколов Кемерово, 2007. – 23 с.
14. Белов О.В. Визначення фінансового потенціалу підприємства // Регіональні перспективи. – 2002. – № 5. – С. 29-34.
15. Атаева А.Г. Механизм формирования финансовой самостоятельности муниципальных образований : дис... канд. экон. наук : 08.00.10 / А.Г. Алтаева. – Екатеринбург, 2011. – 411 с.
16. Бикова В.Г. Фінансово-економічний потенціал підприємств загальнодержавного значення – оцінка і управління / В.Г. Бикова // Фінанси України. – 2005. – № 6. – С. 56-61.
17. Боровикова Е.В. Финансовый потенциал как комплексный показатель эффективности финансово-бюджетной политики / Е.В. Боровикова // Экономический анализ: теория и практика. – 2008. – № 18.
18. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В.В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 432 с.
19. Кунцевич В.О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки / В.О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7(37). – С. 123-130.
20. Онишко С.В. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку економіки / С.В. Онишко // Фінанси України. – 2003. – № 6. – С. 67-74.
21. Путятин Ю.О. Фінансові механізми стратегічного управління розвитком підприємства : монографія / Ю.О. Путятин, О.І. Пушкар, О.М. Тридід. – Х. : Основа, 1999. – 488 с.
22. Свірський В. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади / В. Свірський // Світ фінансів. – 2007. – № 4(13). – С. 43-51.
23. Стецюк П.А. Економічна суть фінансових ресурсів / П.А. Стецюк // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 129-143.
24. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / О.С. Федонін, І.М. Реліна, О.І. Олексюк. – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – С. 168-195.
25. Гончарова Ю.С. Методи та етапи оцінки фінансового потенціалу підприємства // Економіка підприємства – 2013. – № 4. – С. 43-45.
26. Стецюк С.А. Методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств / Стецюк С.А. // Фінанси і кредит. – 2009. – № 1. – С. 11-17.